

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.889/2011/4. szám

A Debreceni Ítéltábla az előbb Dr. Kiss Erzsébet ügyvéd, majd Dr. Kokas Róbert ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve b.-i (cím) lakos felperesnek - a Dr. Gyükér János ügyvéd (cím) által képviselt I.rendű alperes neve, címe I. rendű, valamint az II.rendű alperes neve, címe II. rendű alperesek ellen kölcsöntartozás összegének megállapítása iránt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 5.P.20.834/2011/14. számú ítélete ellen a felperes által 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy mellőzi annak megállapítását, hogy az I. rendű alperes 244 000 (Kettőszáznegyvennégyezer) forint fellebbezési illeték visszatérítésére jogosult; a felperes által az I. rendű alperesnek fizetendő perköltség összege helyesen 544 000 (Ötszáznegyvennégyezer) forint.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 2 700 (Kettőezer-hétszáz) forint általános forgalmi adót tartalmazó 12 700 (Tizenkettőezer-hétszáz) forint fellebbezési eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A 2002. augusztus 22-én kelt közokiratba foglalt szerződés szerint a felperes az I. rendű alperessel, mint hitelezővel, valamint a II. rendű alperessel, mint jelzálogbankkal ingatlan jelzálogjoggal biztosított lakóingatlan építési kölcsönszerződést kötött, amely alapján az I. rendű alperes kötelezettséget vállalt a felperes részére 8 400 000 forint kölcsön nyújtására. A kölcsön futamidejét a felek 300 hónapban határozták meg. A szerződésnek részét képezte a felperesnek a 12/2001. (I.31.) Korm. rendelet alapján az állam által legfeljebb 20 évre terjedő időszakokra nyújtandó kamattámogatás. Ennek figyelembevételével a felperes a kölcsöntartozás után a szerződéskötés időpontjában irányadó 9,01 %-os ügyleti kamat helyett csupán évi 2,5 % ügyleti kamatot, valamint évi 2 % kezelési költséget volt köteles megfizetni. Az induló havi részletet a felek 46 840 forintban határozták meg. Az I. rendű alperes fizetési késedelem esetére kikötötte az azonnali hatályú felmondás jogát, s ezzel egyidejűleg a teljes hiteltartozás, valamint járulékai esedékessé tételét. A felek fizetési késedelem esetére a késedelem idejére a kölcsöntőke és a hiteldíj után késedelmi kamatot is kikötöttek, amelynek éves mértékét a késedelembe esés időpontja szerinti

üzleti kamat, valamint a jogszabály szerinti késedelmi kamat együttes összegében határozták meg. A kölcsönszerződésben a II. rendű alperes javára jelzálogjogot, valamint elidegenítési- és terhelési tilalmat alapítottak.

Az I. rendű alperes a 2003. július 11-én kelt levelében tájékoztatta a felperest arról, hogy a hitelszámla július 10-i egyenlege szerint 115 250 forint hátralékos tartozása áll fenn, egyben felmondás terhével felszólította annak 15 napon belüli megfizetésére.

A felperes a felhívásnak nem tett eleget, ezért az alperesek 2003. szeptember 5-én közokiratba foglaltan azonnali hatállyal felmondták a kölcsönszerződést és a 2003. augusztus 1-jei egyenleg szerinti, összesen 8 284 330 forint tőke, üzleti kamat, kezelési költség és késedelmi kamattartozást lejárttá téve felszólították a felperest a teljes tartozás 15 napon belüli, egyösszegben történő megfizetésére azzal, hogy nem teljesítés esetén a tartozás behajtása iránt intézkednek.

A felperes 2003. szeptember 29-én felkereste az I. rendű alperes helyi fiókövezetét, s ott az ügyintézővel történt megbeszélések alapján 230 000 forintot, ezt követően október 15-én 50 000 forintot, majd a perben nem álló ... **F.** Kft. alkalmazottjával történt megállapodásra tekintettel november 19-én 60 000 forintot, december 2-án 60 000 forintot, december 22-én 50 000 forintot fizetett be a hitelszámlára.

Az ... **F.** Kft. ugyanis a 2003. december 8-án kelt levelében tájékoztatta a felperest arról, hogy a továbbiakban az I. rendű alperes megbízottjaként ő intézkedik a követelés behajtása iránt. E levélben a tartozás rendezésének három módját ajánlotta fel a felperes részére. A felperes a felkínált ajánlatok egyikével sem tudott, illetve kívánt élni, ezért a kft.-től részletfizetésre kért lehetőséget. E kérelemre olyan tájékoztatást kapott, mely szerint a részletfizetési kérelem tárgyában kizárólag az I. rendű alperes jogosult dönten, annak feltétele azonban a hátralékos tartozás 20 %-ának megfizetése. Miután ennek teljesítésére a felperes nem volt képes, 2004. január 6-án írásbeli kérelmet nyújtott be az I. rendű alpereshez címzetten az ... **F.** Kft.-hez, amelyben feltüntetve a hitelszámla számát, valamint az azon 2003. augusztus 1-jei állapot szerinti fennálló, tételenként részletezett hátralékos tartozást, az I. rendű alperes ahhoz való hozzájárulását kérte, hogy a feltüntetett számú lakáshitelét 2004. január 1-től továbbra is folyamatosan törleszthesse havi 60 000 forintos részletekben.

A kft. a 2006. április 5-én kelt levelében - rögzítve azt, hogy közte és a felperes között részletfizetési megállapodás jött létre - felhívta a felperest, hogy a jövőben esedékes részleteket ne a kft. számlájára, hanem az I. rendű alperesnek a levélben megjelölt számú számlájára fizesse be azzal, hogy tüntesse fel a csekken a nevét, a kölcsönszerződés számát és a csekket küldje el másolatban a kft. részére.

A felperes e tájékoztatást követően is - jóllehet nem havi rendszerességgel - 120 000 - 500 000 forintig terjedő összegű részleteket fizetett be az I. rendű alperes számlájára, valamennyi befizetésének összege 2009. július 31-i állapot szerint 4 220 000 forint volt. Az ezt követő időszakban további teljesítés részéről nem történt.

A Nyírbátori Városi Bíróság 2008. január 28-án az I. rendű alperes kérelmére végrehajtási záradékkal látta el a kölcsönszerződés felmondásáról szóló közokiratot, s e szerint a végrehajthatóvá vált követelést a 2003. augusztus 1-jei zárlatnak megfelelő 8 284 330 forintos tőketartozásban, ennek 2003. szeptember 12-től a kifizetésig számított 9,01 %-os ügyleti kamatában, 6 %-os késedelmi kamatában, valamint 2 %-os kezelési költségében határozta meg.

A felperes a végrehajtásról értesülve 2008. március 19-én kérelmet nyújtott be az I. rendű alpereshez, kérve a tartozás kimutatás felülvizsgálatát, befizetéseinek elszámolását, azt, hogy az alperes a végrehajtási eljárás mellőzésével kössön vele új szerződést egy elfogadható havi törlesztési összeg megállapításával.

Az I. rendű alperes a 2008. augusztus 25-én kelt levelében a 2008. augusztus 14-i számlázás időpontjában - feltüntetve a felperes által 2004. december 7-től 2008. július 18-ig befizetett összegeket - az összes hátralékos tartozást 13 977 568 forintban mutatta ki, s közölte a felperessel, hogy az azonnali hatályú felmondásra tekintettel az eredeti kölcsönszerződés visszaállítására nincs lehetőség.

A felperes 2008. július 1-jén végrehajtás megszüntetése iránti pert indított az alperesek, valamint az ... F. Kft. ellen. A perben a Nyírbátori Városi Bíróság 2008. december 17-én kelt P.20.468/2008/26. számú ítéletében a felperes keresetének helyt adva az ellene indult végrehajtási eljárást megszüntette. Az elsőfokú bíróság ítéletét - annak érdemi döntését tekintve - a másodfokon eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 2009. szeptember 22-én kelt Pf.20.389/2009/13. számú ítéletében helybenhagyta. Az első- és másodfokú ítéletek indokolásából kitűnően a perben eljáró bíróságok megállapították, hogy a felperes és az I. rendű alperes között szóban részletfizetési megállapodás jött létre, amely alapján a felperes jogosult volt havi 60 000 forint részletekben törleszteni a tartozását. Minthogy az eltelt hónapok számát, valamint a befizetések összegét tekintve a végrehajtási lap benyújtásának időpontjában, azaz 2007. december 31-én a felperes javára túlfizetés mutatkozott, a felmondó okirat záradékolásának törvényes alapja nem volt.

A felperes 2009. február 9-én felmondás érvénytelensége iránt pert indított az alperesek ellen. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2009. augusztus 31-én kelt P.20.121/2009/26. számú fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett ítéletében a keresetet elutasította.

A jelen pert a felperes 2008. november 19-én indította meg a Nyíregyházi Városi Bíróság előtt, majd az ügyben a keresetlevél áttételét követően a hatáskörrel rendelkező Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság járt el.

A felperes eredeti keresetében a per megindítását követő befizetésekre is tekintettel annak megállapítását kérte, hogy a 2009. november 28-án irányadó állapot szerint, amely időpontban beadott kérelmében a végrehajtás megszüntetése iránt indított per jogerős befejezéséig felfüggesztett jelen per folytatását kérte, 4 064 330 forint tartozása áll fenn az I. rendű alperessel szemben. Kérte annak megállapítását, hogy a felek e tartozás részletekben való megfizetésében állapodtak meg, amely alapján a felperes a 2003.

augusztus 1-jei zárlat időpontjában fennálló teljes, járulékokkal tőkésített hátralékos tartozásának a 60 000 forint havi részletekben való megfizetésére vált jogosulttá azon lejáratú időn belül, amely alatt a hátralékos tartozását e feltételek mellett ki nem egyenlíti.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását és a felperes költségben való marasztalását kérték. Arra hivatkoztak, hogy az azonnali hatályú felmondás következtében a felperes tartozása egyösszegben esedékessé vált, s a felperes elvesztette a kamattámogatás kedvezményét is. A korábbi jogerős ítélet csak azt tartalmazza, hogy a felek részletfizetésben állapodtak meg, a megállapodás konkrét tartalmára vonatkozóan azonban az rendelkezést nem tartalmaz. A felperes a perben egyébként sem bizonyította, hogy az I. rendű alperes elengedte volna a kamatot, ezért befizetései a Ptk. 293. §-a szerint számolandók el.

Az elsőfokú bíróság P.22.163/2009/25. számú ítéletében megállapította, hogy a felek között a kölcsönszerződés alapján fennálló tartozás összegére részletfizetési megállapodás jött létre havi 60 000 forintos teljesítéssel, amely alapján a felperes tartozása 2009. november 28-án 4 064 330 forint volt. Megállapította továbbá, hogy a felperest ezen összeg után a kölcsönszerződésben meghatározott kamattartozás nem terheli. Kötelezte az alpereseket a felperes javára perköltség és az állam javára kereseti illeték megtérítésére.

Az ítélet indokolásában rámutatott arra, hogy a jogerős ítélet rendelkező része és indokolása együttesen tekintendő ítélt dolognak. A felek között korábban végrehajtás megszüntetése iránt folyamatban volt perben meghozott jogerős ítélet azon megállapítása tehát, hogy a peres felek között szóban részletfizetési megállapodás jött létre, köti a jelen perben eljáró bíróságot.

Az alperes alaptalanul vitatja a megállapodás tartalmát. A felperes 2004. január 6-án benyújtott kérelme ugyanis tartalma szerint az abban megjelölt hátralék havi 60 000 forintot részletekben történő kifizetésének engedélyezésére irányul, azzal, hogy a futamidő a teljes tartozás kiegyenlítéséig tart. E kérelem az I. rendű alperes megbízottjához nem vitásan megérkezett és a havi részleteket a kft., illetve az I. rendű alperes mintegy 5 éven keresztül el is fogadta, amit bizonyít az ... **F.** Kft. 2006. április 5-én kelt értesítése is. E körülmények mérlegelésének eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a felek között a felperes kérelmében megjelölt tartalommal, nemcsak ráutaló magatartással, hanem írásban is létrejött a részletfizetési megállapodás. Ez módosította a szerződés tartalmát, s a felperes a Ptk. 207. §-ának (1) bekezdése alapján alappal volt abban a tudatban, hogy az I. rendű alperes a kérelmének megfelelő tartalommal járult hozzá a részletfizetéshez mind a tőke, mind a kamat, mind a kezelési költség vonatkozásában. A 2003. augusztus 1-jei számlazárás szerint fennálló hátralékból a felperes 2009. november 28-ig igazoltan megfizetett 4 046 336 forintot, az I. rendű alperessel szemben fennállott és minden más járulékot magában foglalóan tartozását ennek megfelelően az elsőfokú bíróság 4 064 336 forintban határozta meg.

Az ítélettel szemben az alperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását, a kereset elutasítását, a felperes költségben való marasztalását

kérték, míg másodlagosan indítványozták az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra, újabb határozat hozatalára történő utasítását.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását kérte.

A Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.560/2010/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A fellebbezési eljárási költséget a felperes javára 200 000 forintban, az I. rendű alperes javára 444 000 forintban állapította meg.

A határozata indokolásában megállapította, hogy a felperes által a végrehajtás megszüntetése iránt indított perben hozott ítéletek e per elbírálása szempontjából nem jelentenek ítélt dolgot, ebben az eljárásban a felperes jogosult volt megállapítási kereset előterjesztésére is. Ezek következményeként a keresetet érdemben kellett elbírálni.

Kifejtette, hogy azt a felek egyike sem vitatta, hogy az azonnali hatályú felmondás felperessel való közlésével a teljes hiteltartozás - a járulékokkal együtt - lejárttá, tehát esedékessé vált. A felperes emellett a 12/2001. (I.31.) Korm. rendelet 24. §-ának (12) bekezdésében foglaltak alapján a tőketartozás hátralékosná válása következtében a kamattámogatásra való jogosultságát is elvesztette.

Ezt követően a tartozás rendezésére a felek között tárgyalások folytak. A felperes a behajtással megbízott ... **F.** Kft. levelében közölt feltételeket nem tudta, illetve nyilvánvalóan nem akarta teljesíteni, így a 2003. szeptember 11-től, azaz a felmondás közlésétől a felperes 2004. január 6-i keltű kérelme benyújtásáig terjedő időszakban a felek között csupán olyan fizetési halasztásra irányuló szóbeli megállapodás létrejött állapítható meg, amely a hátralék megfizetésének a konkrét feltételeire nem terjed ki.

Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság alaptalanul állapította meg a jelzett időszakra vonatkozóan azt, hogy a felperes a 2003. augusztus 1-jei állapotnak megfelelően kimutatott hátralékos tartozás járulégmentes megfizetésére szerzett volna jogosultságot. A kft-vel kötött megállapodás alapján ugyanis a felperest csak a teljes tartozás rövid időn belül történő kiegyenlítéséig terjedő átmeneti helyzetre illette meg és csak a végrehajtás megindításának időleges elhalasztását eredményező haladék. Ez a megállapodás azonban ebben az időszakban nem érintette a felperesnek a kölcsönszerződés II/3. pontjában foglaltaknak megfelelő, a késedelemre vonatkozó kikötése szerinti fizetési kötelezettségét.

Másképp ítélandó meg azonban a felperes 2004. január 6-án kelt kérelmének kft-hez történt benyújtását követően az I. rendű alperes 2008. augusztus 25-i válaszleveléig tartó időszak. E levélben ugyanis a felperes - annak tartalmát tekintve - a hátralék rendezésével kapcsolatosan a helyzet végleges rendezésére irányuló szerződéses ajánlatot tett az I. rendű alperesnek. Ezen ajánlat válasz nélkül hagyása az annak benyújtását követő több mint 4 évig tartó hallgatás - az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően - semmiképpen sem értékelhető szerződést létrehozó ráutaló magatartásként. Önmagában az, hogy az I. rendű alperes a felperes által befizetett részleteket a felperes tartozásainak nyilvántartására

nyitott új számlán jóváírta, részéről ráutaló magatartást nem valósított meg. A felperesnek ugyanis a megszűnt kölcsönszerződés alapján a fizetési kötelezettsége változatlanul fennállt, befizetéseinek a tartozásra való elszámolása ezért nem értékelhető új szerződés teljesítésének elfogadásaként. Ezt meghaladóan pedig az I. rendű alperes részéről a szerződés létrehozására irányuló akarat meglétét bizonyító egyéb intézkedés nem történt.

Jogviszony létrejötte hiányában ezért a felek jogaira és kötelezettségeire ezen időszakban a Ptk. 205. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezés, valamint a Ptk. 4. §-ának (1) bekezdésében írt, a jóhiszemű joggyakorlásra vonatkozó követelményt tartalmazó alapelv alkalmazandó.

Az I. rendű alperest a felperes szerződéses ajánlatát követően ugyanis a Ptk. 205. § (3) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettség terhelte. Ennek megfelelően az lett volna elvárható tőle, hogy a szükséges és elégséges időn belül - melynek tartalmát az ítélet tábla az alperesek jogi képviselőjének a fellebbezési tárgyaláson tett nyilatkozatára is tekintettel 30 napban állapította meg -, így legkésőbb 2004. február 6-ig válaszoljon a felperes ajánlatára, akár elfogadhatónak tartja azt, akár nem.

Kétségtelen, hogy a perbeli adatok tanúsága szerint a felperes ajánlatát az ... **F.** Kft. elmulasztotta továbbítani az I. rendű alpereshez, e mulasztás azonban a Ptk. megbízásra vonatkozó rendelkezései, valamint a 219. §-ának (2) bekezdése alapján a megbízó I. rendű alperes terhére esik.

Az I. rendű alperes az együttműködési kötelezettségét azzal, hogy több mint 4 éven keresztül nem válaszolt a felperes ajánlatára, nem vitásan megszegte, és az sem kétséges, hogy e jogellenes magatartása a felperest rendkívül hátrányos helyzetbe hozta. Ennek következtében állt elő ugyanis az a helyzet, hogy a felperes 2004. február 6-tól 2008. augusztus 25-ig, amikor is tudomást szerzett arról, hogy az I. rendű alperes nem lát lehetőséget az ajánlatának megfelelően a kölcsönszerződés visszaállítására, alappal lehetett abban a tudatban, hogy szerződéses ajánlatát az I. rendű alperes elfogadta és időközi befizetéseit a megszűnt kölcsönszerződésben foglaltaknak megfelelő módon számolja el a tartozásra. A válaszadás elmulasztásán túl, ugyancsak az I. rendű alperes terhére róható az is, hogy a jelzett időszakban egyetlenegy esetben sem küldött a felperesnek a számlatartozásról teljes körű írásbeli kimutatást. Az ítélet tábla álláspontja szerint ugyanis a felperes ügyféli minősége a kölcsöntartozás megszűnése ellenére változatlanul fennmaradt, tekintettel arra is, hogy a mindenkori részletbefizetések miatt az I. rendű alperes a felperes nevében mindvégig számlát vezetett.

Ugyanezen jogszabályi rendelkezések alapján azonban az sem kétséges, hogy a felperes a jelzett időtartam alatt maga sem úgy járt el, ahogy általában elvárható. Részéről is jogellenes és felróható mulasztásnak tekintendő az a magatartás, hogy nem kapván választ a 2004. január 6-án beadott kérelmére, hosszú időn keresztül maga sem vette fel a kapcsolatot az I. rendű alperessel, a számlaegyenleg iránt nem érdeklődött, az I. rendű alperestől egyenlegközlést nem kért.

A Ptk. 4. § (4) bekezdésének harmadik mondatában foglaltakra is tekintettel azonban az ítélet tábla a mindkét fél részéről megállapítható jogellenes és felróható magatartás értékelése során a felek közül az I. rendű alperes vétkességét találta súlyosabbnak. Az I. rendű alperes ugyanis, mint erre szakosodott, többek között kölcsönügyletek lebonyolításával üzletszerűen foglalkozó pénzintézet, a felperessel szembeni jogviszonyában nem volt a felperessel azonos helyzetben lévő félnek tekintendő. Az I. rendű alperes a szerződést a gazdasági tevékenysége körében kötötte, míg a felperes a jogviszonyban fogyasztóként vett részt. A Ptk. 685. §-ának e) pontja tartalmazza a fogyasztói szerződés fogalmi meghatározását és a fogyasztó gazdasági érdekeinek védelmében a belső jogba átültetett uniós irányelv védelmi szabályozása abból indul ki, hogy a fogyasztó a professzionális szerződéses partnerével szemben gyengébb tárgyalási pozícióban van, kevesebb információval rendelkezik, ezért fokozottabb védelemre szorul.

A peres felek közti egyenlőtlen helyzet következtében tehát az I. rendű alperestől fokozottabb gondosság volt elvárható a tárgyalások során és ennek az felelt volna meg, ha a felperes szerződéses ajánlatára a lehető legrövidebb időn belül válaszol, s ellátva őt a megfelelő információkkal, olyan helyzetbe hozza, hogy lehetősége legyen az adott helyzethez képest a tartozás megfizetésének számára legmegfelelőbb módját választani.

Mindezek következtében az I. rendű alperes köteles a felperest olyan helyzetbe hozni, mintha a jelzett időszakban a felek között a felperes szerződéses ajánlatának megfelelő tartalommal létrejött volna a megállapodás. A felperes befizetéseit ennek megfelelően 2004. február 6-tól 2008. augusztus 25-ig kizárólag a kölcsönszerződés II/1. és II/2. pontjaiban foglaltak szerint lehet elszámolni, az I. rendű alperes tehát ezen időszakra nem háríthatja át a felperesre a kamattámogatás megszűnése folytán az ügyleti kamat mértékében keletkezett különbözetet sem.

Az I. rendű alperes elismerése alapján megállapította, hogy 2006. január 6-tól 2008. augusztus 25-ig a felperes késedelmi kamat fizetésére nem kötelezhető, s tekintettel arra, hogy a 2008. augusztus 25-i fizetési felszólítás a fizetési halasztásra kötött részletfizetési megállapodás felmondásáról szóló nyilatkozatot nem tartalmazta, késedelmi kamatot erre az időszakra sem számíthat fel.

A felperes szerződéskötésre tett ajánlatának visszautasítását követően azonban a felperes ugyan változatlanul jogosult volt a hátralék 60 000 forintos törlesztőrészekben történő fizetésére, azonban a befizetéseit ezt követően már a megszűnt kölcsönszerződésben foglaltak szerint a kamattámogatás figyelmen kívül hagyásával megállapított ügyleti kamatra, illetve kezelési költségekre számolandók el. Az a tény pedig, hogy a felperes a perek megindítását követően a részletekben való fizetést megszüntette, már nincs okozati összefüggésben az I. rendű alperes magatartásával, ennek jogkövetkezményeit tehát az ezt követő időszakban ő tartozik viselni. A fizetési halasztásra adott részletfizetési megállapodás felmondása hiányában azonban az I. rendű alperes késedelmi kamatra 2008. augusztus 25-ét követő időszakban sem tarthat igényt.

Ezen elveknek megfelelő elszámolás megejtése, és ehhez kapcsolódóan a felperes tartozása összegének megállapítása a bizonyítási eljárás terjedelmére tekintettel a

fellebbezési eljárás kereteit meghaladná, ezért a megyei bíróság ítéletét a Pp. 252. §-ának (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A Pp. 252. §-ának (4) bekezdése alapján a felek fellebbezési eljárási költségét - az alperes oldalán, az általa lerótt fellebbezési illeték mértékét is figyelembe véve - csupán megállapította azzal, hogy annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell döntenie.

Az ítéletábra végzésével szemben a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyet a Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság Gfv.IX.30.092/2011/2. számú végzésével hivatalból elutasított.

A folytatódó eljárásban a felperes keresetét akként tartotta fenn, hogy elsődlegesen kérte annak megállapítását, hogy a végrehajtási eljárás megszüntetése iránti perben hozott jogerős ítélet a jelen per szempontjából ítélt dolgot jelent, s erre tekintettel indítványozta a per megszüntetését. Arra az esetre, ha a bíróság nem adna helyt, kérte, hogy az ítéletábra által iránymutatásként adott szempontok szerint végzett elszámolás eredményeként állapítsa meg, hogy tartozása 2011. július 15-én 8 370 647 forint.

Az alperesek ellenkérelmükben a per megszüntetésére irányuló kérelem elutasítását kérték, azzal, hogy e tekintetben az ítéletábra hatályon kívül helyező végzésében már állást foglalt. Az általuk készített elszámolás eredményeként kérték annak megállapítását, hogy a felperes tartozása 2011. augusztus 31-ével 10 157 621 forint, s ebből 6 664 435 forint tőke után 2011. szeptember 1-től a kifizetésig évi 14 %-os ügyleti kamat, valamint 10 157 621 forint után 2011. szeptember 1-től a kifizetésig évi 2 %-os kezelési költség számítható fel.

A felperes az elszámolás helyességét elismerte, azt elfogadta.

Az elsőfokú bíróság 14. sorszámú ítéletében megállapította, hogy a felperes tartozása 2011. augusztus 31. napjával 10 157 621 forint, s ebből 6 664 435 forint tőke után 2011. szeptember 1-től a kifizetésig évi 14 %-os ügyleti kamat, valamint 10 157 621 forint után 2011. szeptember 1-től a kifizetésig évi 2 %-os kezelési költség. Kötelezte a felperest, hogy az alperesnek fizessen meg 300 000 forint perköltséget. Megállapította, hogy az I. rendű alperes 244 000 forint fellebbezési illeték visszatérítésére jogosult.

A határozata indokolásában összefoglalta a peres felek között folyamatban volt perek történetét, részletesen kiemelte a Debreceni Ítéletábra hatályon kívül helyező végzésében kifejtetteket, majd rögzítette, hogy az ítéletábra iránymutatásának megfelelően kiszámolt tartozás összegét, az elszámolás helyességét maga a felperes is elismerte, ezért azt a rendelkező részben írtak szerint megállapította. A Pp. 78. §-a alapján kötelezte a felperest az alperes javára a jogi képviselő munkadíjából álló perköltség megfizetésére. Kimondta továbbá, hogy „az I. rendű alperes ítélet elleni fellebbezése eredményre vezetett, ezért a fellebbviteli bíróság által megállapított 244 000 forint (a 444 000 forintból) illeték visszatérítésére jogosult”.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben indítványozta, hogy az ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül, s a pert szüntesse meg. Kifejtette, hogy a végrehajtás megszüntetése iránt indított perben hozott ítélet e per elbírálása szempontjából ítélt dolognak minősül, ám e tény az e perben eljáró elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását és a felperes költségben való marasztalását kérte.

A fellebbezés alaptalan.

Ítélt dolog akkor áll fenn, ha a bírósági határozat anyagi jogerővel rendelkezik, ami kizárja azt, hogy a felek (és jogutódai) ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt egymás ellen új keresetet indíthassanak vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tegyék (Pp. 229. § (1) bekezdés). Ítélt dolog (res iudicata) esetén a bíróság a keresetlevelet a Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontjának második fordulata alapján idézés kibocsátása nélkül elutasítja, ha pedig a per során válik megállapíthatóvá, hogy annak a tárgyában már jogerős ítéletet hoztak, nem a kereset elutasításának, hanem a per megszüntetésének van helye.

A Pp. 229. §-ának (1) bekezdése alapján az új kereset indítását, illetve a már elbírált jog ismételt vitatását a felek személyének, a ténybeli alapnak és az érvényesített jognak az azonossága zárja ki.

Az adott esetben a végrehajtás megszüntetése iránti perben hozott jogerős ítélet rendelkező részének és az indokolási részében foglaltaknak az egybevetéséből az állapítható meg, hogy abban a perben a bíróság arról döntött, hogy az I. rendű alperes jogszerűen kérte-e a közjegyzői okirat végrehajtási záradékolását, azaz, hogy ennek időpontjában fennálltak-e a végrehajtás elrendelésének feltételei. E kérdésben foglalt a bíróság állást jogerősen akként, hogy a felek közötti részletfizetési megállapodásra tekintettel a felperes esetében nem állapítható meg teljesítési késedelem, mivel a záradékolás időpontjában az addig befizetett törlesztések összesítése alapján a felperes javára túlfizetés mutatkozott.

Nem tartalmaz azonban a jogerős ítélet sem a rendelkező részében döntést, sem az indokolásában tényállást arra vonatkozóan, hogy a részletfizetési megállapodás milyen tartalommal jött létre, abból a havonta esedékes részletek összegeinek elszámolására, valamint ennek függvényében a futamidőre vonatkozóan milyen további jogok és kötelezettségek származtak a felekre. Az ítéletből kizárólag annyi állapítható meg, hogy az I. rendű alperes a késedelmet kizáró fizetési haladékot biztosított a felperes számára.

Mindezeket egybevetve megállapítható, hogy a felperes által a jelen perben érvényesített jog nem azonos a korábbi perben elbírálttal, következésképpen a végrehajtás megszüntetése iránti perben meghozott jogerős ítélet a jelen perben előterjesztett kereset tárgyában nem jelent ítélt dolgot.

Tekintettel arra, hogy az alperes által az ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében foglalt iránymutatás szerint elkészített elszámolás helyességét a felperes elismerte, a tartozásaösszagszerűségét nem vitatta, az ítéltábla azt állapította meg, hogy - miután az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és a per megszüntetése az előzőekben kifejtettek figyelemmel indokolatlan - a megyei bíróság határozata törvényes, a jogszabályoknak megfelelő, ezért azt a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Pp. 253. § (3) bekezdés utolsó mondata alapján azonban vizsgálta az elsőfokú bíróság illeték viseléséről szóló rendelkezését, s azt állapította meg, hogy a megyei bíróság tévesen jogosította fel az I. rendű alperest 244 000 forint fellebbezési illeték visszaigénylésére. Ezt az illetéket ugyanis az I. rendű alperes a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság P.22.163/2009/25. számú ítélete ellen benyújtott fellebbezésére rótt le, s e fellebbezés eredményeként a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.560/2010/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, s a Pp. 252. §-ának (4) bekezdése alapján megállapította a peres felek fellebbezési eljárási költségét. Az I. rendű alperes javára megállapított 444 000 forintban figyelembe vette a lerótt 244 000 forintos illetéket is. A Pp. 252. § (4) bekezdés második mondata értelmében e költségéről az elsőfokú bíróságnak kellett határoznia. Mivel érdemi döntése szerint az alperes bizonyult pernyertesnek, a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján ezen összeg megfizetésére is a pereszes felperest kellett volna kötelezni. Az elsőfokú bíróság téves döntését az ítéltábla a rendelkező részben írtak szerint helyesbítette.

A fellebbezés eredménytelennek bizonyult, ezért a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az I. rendű alperes részére fellebbezési eljárási költség megfizetésére. E címen az ítéltábla az I. rendű alperes képviselőjének munkadíját számolta el, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése, illetve 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg. A II. rendű alperesnek a fellebbezési eljárás során költsége nem merült fel, ezért arról nem kellett rendelkezni.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés a) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

D e b r e c e n, 2012. február 14.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottília s.k. bíró

A kiadmány hitelűl:

- kiadó -